

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 2/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. T., K., zastúpenej advokátkou JUDr. A. K., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2010 doručená sťažnosť M. T., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. K., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

«... *Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 3.11.2008 sp. zn. 24C/21/2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26.08.2010 sp. zn. 2Co/311/2009 bol môj návrh o určenie nájomného vzťahu zamietnutý.*

Predmetom konania bolo určenie nájomného vzťahu k bytu, z ktorého som bola bez právneho titulu v neskorých nočných hodinách (až do nadržana) násilím vystáňovaná, spoločne s ostatnými obyvateľmi domu K. Po tomto vlastníkom domu začal vykonávať stavebné úpravy, ktoré mu boli zo strany stavebného úradu zakázané príslušným rozhodnutím, napriek čomu v dome vytvoril nové byty s novým dispozičným riešením a tieto odpredal, ktoré byty pre uvedenú prekážku neboli do skončenia tohto konania skolaudované a ani zapísané v katastri nehnuteľnosti. Z obyvateľov domu (žalobcov) sa prevažne stali bezdomovci.

Vec sa spočiatku viedla na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 24C 172/2003 za účasti všetkých nájomcov domu... Na základe Uznesenia Okresného súdu Košice II, zo dňa 27.9.2005, sp. zn. 24C 172/03, boli návrhy menovaných účastníkov vylúčené na samostatné konanie a moja vec bola pridelená pod sp. zn. 24C/21/2007. Keďže vec sa spočiatku viedla ako J. S. a spol., po vylúčení bol menovaný účastník vedený pod sp. zn. 24C/28/05, pričom v tomto spise ostala časť dôkazov spoločných pre všetkých účastníkov konania.

Porušovateľ moju žalobu zamietol z dôvodu § 680 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že predmet sporu neexistuje, pretože bol zničený a súčasne z dôvodu, že som sa nedomáhala neplatnosti výpovede z nájmu, ktorá mi bola doručená pred násilným vypratáním.

Porušovateľ zhladol, že moje násilné vystáňovanie z bytu bolo nezákonné, ako aj skutočnosť, že nezákonná bola prestavba bytu, vykonávaná v rozpore s nariadením stavebného úradu, ktorú po tomto násilnom vystáňovaní vykonal odporca. Nezákonnou prestavbou odporca získal byty s novým dispozičným riešením (presnejšie povedané práva k budúcim bytom, pretože neboli skolaudované a iba takto sú zapísané v katastri nehnuteľnosti). V skutočnosti teda neexistujú „byty“ odporcov, ale existujú byty pôvodných nájomcov, a teda aj môj byt, z ktorých boli povyberané priečky, pričom základ týchto bytov

(ako obvodové múry, podlahy, stropy a pod. existujú). Napriek tomu porušovateľ zhodnotil, že vec bola zničená a týmto skončil aj nájomný pomer ku nej.

Súčasne porušovateľ poukazoval na skutočnosť, že som sa nedomáhala neplatnosti výpovede z nájmu, pričom opakovane som tvrdila a predkladala listinnými dôkazmi, že výpoveď z nájmu mi nebola daná a už vôbec nie prenajímateľom. Všetkým nájomcom domu ... boli hromadne odovzdané odstúpenia od zmlúv o ubytovaní, učené treťou osobou, nie prenajímateľom (teda bez príslušnej právnej legitimity založiť právne účinky odstúpenia), a preto nebolo voči čomu a komu sa relevantne právne brániť a už vôbec nie v konaní o neplatnosť výpovede z nájmu (ktorá výpoveď nebola daná).

Mám za to, že vec bola rozhodnutá arbitrárne a porušovateľ bez opory v zákone a v rozpore s vykonaným dokazovaním porušil moje práva, a to podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy SR, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé a verejné prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom. ...»

Sťažovateľka je toho názoru, že namietaný rozsudok krajského súdu porušuje jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí v tom, že krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010 potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 C/21/2007-41 z 3. novembra 2008, ktorým bola žaloba sťažovateľky o určenie, že nájomný vzťah k bytu v slobodárni na ... v K. trvá, zamietnutá.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010, aby zrušil tento rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 333 € a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 254,88 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Teda úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nie je, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorých z práv alebo slobôd zaručených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a stala sa súčasťou jej právneho poriadku, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach pravidelne vyslovuje názor, že nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom pre ich

rozhodnutia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 147/01, II. ÚS 231/04).

Základnou námietkou sťažovateľky obsiahnutou v odôvodnení jej sťažnosti bolo jej presvedčenie, že krajský súd, ktorý vo veci konal a rozhodoval, nesprávne vyhodnotil skutkový stav, nevykonal, resp. nevyhodnotil sťažovateľkou navrhnuté dôkazy.

V odôvodnení rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010 sa uvádza:

«... Vzhľadom na to, že v danom prípade sa žalobkyňa domáhala určenia, že je nájomkyňou bytu, ku ktorému nájom naďalej trvá a uloženia povinnosti umožniť jej užívanie bytu, základným predpokladom úspešnosti takéhoto žalobného návrhu bolo preukázanie, že v danom prípade žalobkyni vznikol nájom k bytu. ...

Žalobkyňa počas celého konania pred súdom prvého stupňa sama uvádzala, že nehnuteľnosť v ktorej obývala obytné priestory je nehnuteľnosťou - slobodárňou, je teda zrejmé, že nehnuteľnosť nie je podľa samotného tvrdenia žalobkyne bytovým domom. Slobodáreň je potrebné chápať ako zariadenie, v ktorom sú obytné miestnosti určené na trvalé bývanie a nájom týchto obytných miestnosti je potrebné považovať za osobitný druh nájmu, ktorý popri nájme bytu slúži na uspokojovanie trvalých potrieb občana na bývanie. Ide o nájom obytných miestnosti v zariadeniach určených na trvalé bývanie, ktorý je upravený v § 717 a 718 OZ.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade žalobkyni nevznikol nájom k bytu, ako to konštatoval aj súd prvého stupňa, ktorý výslovne uzavrel, že nájomný vzťah uzavretý medzi žalobkyňou a prenajímateľom posúdil ako nájom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie, ktorými sú slobodárne, podnikové ubytovne, penzióny a pod. Keďže žalobkyni nevznikol nájom k bytu podľa záveru odvolacieho súdu žalobkyňa sa nemôže úspešne domáhať určenia, že je nájomníčkou bytu a nájom k tomuto bytu naďalej trvá a že žalovaní sú povinní umožniť jej užívanie bytu, pretože jej žiaden nájom k bytu nevznikol, keďže obytné priestory, ku ktorým jej vznikol nájomný vzťah, nie sú bytom. ...

Neobstojí tvrdenie žalobkyne uvádzané v odvolaní, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal dokazovanie zadovážením konkurzného spisu a ohliadkou interiéru budovy, pretože uvedené dôkazy nie sú spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť a to tvrdenie, že priestory, ktoré boli žalobkyni prenajaté sú bytom, pretože pre posúdenie, či prenajaté priestory spĺňajú podmienky bytu je rozhodujúce právoplatne kolaudačné rozhodnutie stavebného úradu a nie skutočnosť, akým spôsobom predmetné priestory boli odpredávané. Otázka vrátenia do pôvodného stavu nie je rozhodujúcou pre posúdenie dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku, preto jej návrh na vykonanie ohliadky interiéru budovy, nemôže byť spôsobilým odvolacím dôvodom. ...»

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

Skutkové a právne závery krajského súdu sú v danom prípade jasne zdôvodnené a toto zdôvodnenie je i náležité a obširne zhodnotené. Krajský súd sa vysporiadal s námietkami obsiahnutými v odvolaní sťažovateľky ústavne predvídaným spôsobom. Závery krajského súdu sú logickým pokračovaním dokazovania vykonaného okresným súdom a podradené príslušným právnym ustanoveniam, ktorými sa daná právna vec spravuje.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s ohľadom na ustanovenie § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zosumarizoval skutkové poznatky a z nich následne plynúce logické úvahy, ktoré viedli k záveru vyjadrenému vo výroku rozhodnutia.

Rozsudok krajského súdu č. k. 2 Co/311/2009-83 z 26. augusta 2010 nie je arbitrárny ani zjavne neodôvodnený a jeho postup a rozhodnutie v konečnom dôsledku nemôže viesť k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv a slobôd. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v odôvodnení predmetného rozhodnutia riadne a ústavne konformným

spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré pre jeho rozhodnutie boli z hľadiska právneho posúdenia vecí podstatné.

Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozhodnutím krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu. Sťažovateľka neuvádza konkrétne porušenie Občianskeho súdneho poriadku, ktoré by mohlo viesť k záveru o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, ktoré sú viazané na jej úspech v konaní.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2011